

دانشگاه هرمزگان
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب

ارزیابی و سنجش کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی بر اساس شاخص خوانایی کلوز

سارینا مرادی¹، پریا نصراللهی²، سیمین سعادت³، ژילה احمدی⁴

1 دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان کردستان، ایران sarinamoradi1996@yahoo.com

2 دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان کردستان، ایران parianasrollahi1998@gmail.com

3 دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان کردستان، ایران siminsaadat.2@gmail.com

4 دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان کردستان، ایران zhila.ahmadi1378@gmail.com

چکیده

کتاب درسی مرجع رسمی مورد استناد برای تعیین محتوا و برنامه آموزشی بوده و راهنمای عملی برای کلیه کارگزاران آموزش و پرورش است. بنا به اهمیت کتاب درسی در نظام های آموزشی متمرکز همچون نظام آموزشی کشورمان، این پژوهش به ارزیابی و سنجش سطح خوانایی کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی براساس شاخص کلوز پرداخته است. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی و از نوع تحلیل محتوای کمی است. جامعه آماری دانش آموزان پایه ششم ابتدایی و نمونه تصادفی متشکل از ۲۰ دانش آموز مدرسه شهید احمدی روستای کروندان شهرستان دهگلان در دو نوبت پسرانه و دخترانه انتخاب شد و برای ارزیابی سطح خوانایی کتاب مطالعات اجتماعی بر اساس شاخص کلوز، آزمونی محقق ساخته در بین دانش آموزان پخش گردید. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که متن این کتاب برای فراگیران دختر در سطح آموزشی قرار دارد و برای تدریس توسط معلم مناسب می باشد اما برای فراگیران پسر محتوای مطالب در حد فشار روانی و استرس زاست و توانایی آموزش مستقل ندارد.

کلیدواژه ها: تحلیل محتوا، کتاب مطالعات اجتماعی، دوره ابتدایی، فرمول خوانایی کلوز

مقدمه

کتاب درسی متنی است سازمان یافته که اهداف آموزشی را در قالب نوشتار، تصاویر و تکالیف عرضه نموده و پیوند دهنده اهداف آموزش و پرورش با کلاس درس است (فoster¹، ۲۰۰۲). آموزش دوره ابتدایی در حکم مبنا و اصل همه آموزش ها مطرح است و در واقع زیربنای نظام آموزشی به شمار می آید؛ از این رو توجه به این دوره از اهمیت ویژه برخوردار است. یکی از دروسی که به طور مستقیم به آموزش مهارت های اجتماعی ارتباط دارد، درس مطالعات اجتماعی است. این درس ابتدا در سال ۱۹۱۶ در کشور آمریکا با هدف آماده کردن افراد جوان به عنوان شهروندانی تاثیرگذار به وجود آمد و در سال ۱۹۲۱ مشروعیت قانونی یافت و موقعیت آن تثبیت شد. (گوازی، آرش، ۱۳۸۷)

تحلیل محتوای کتاب درسی، یک روش پژوهش منظم برای توصیف عینی و کمی محتوای کتابها و متون برنامه درسی و یا مقایسه پیامها و ساختار محتوا با اهداف برنامه درسی است. (بار محمدیان، ۱۳۷۷، ص. ۶۵۸). از طریق تحلیل محتواست که می توان به ویژگی های یک کتاب درسی پی برد و ضعف ها را در محتوای کتاب های درسی شناسایی و معرفی نمود. از سوی دیگر، با توجه به اینکه نظام آموزش و پرورش ایران از نوع متمرکز است، اغلب وقت کلاس به کتاب های درسی اختصاص پیدا می کند و همه آموخته های دانش آموزان براساس کتاب درسی سنجیده می شود؛ پس در کشور ما به لحاظ اهمیت و جایگاه کتاب درسی تحلیل محتوا ضرورت بیشتری پیدا می کند. (۱۳۹۶، نصیری نیا، شهاب و شراره صادقی)

ضرورت و اهمیت تناسب محتوا با نیاز ها و علایق دانش آموزان از آن رو که یادگیری اساساً فرایندی است که مستلزم کوشش و تلاش فراوان است و تداوم چنین تلاشی تنها رهین علاقه و رغبت دانش آموزان به محتوای درسی می باشد؛ به همین دلیل بسیاری از روانشناسان و متخصصان تعلیم و تربیت بر آنند که با شناسایی رغبت ها، علایق و نیازهای دانش آموزان با شایستگی و کفایت، محتوا را تا حد زیادی فزونی بخشند. (۱۴۰۰، مرادی، سارینا؛ سیمین سعادت و پریا نصراللهی و اسرا رستمی) در پژوهش خود محتوای کتاب مطالعات اجتماعی را براساس تکنیک ویلیام رومی مورد بررسی قرار دادند و به نتایج مختلفی دست یافتند. در ذیل به بخشی از این نتایج اشاره شده است:

متن کتاب مطالعات اجتماعی پایه ی ششم براساس تکنیک ویلیام رومی با ضریب درگیری ۵/۰۵ متنی بسیار غیرفعال است. تصاویر کتاب با ضریب درگیری ۶۶/۰ بیانگر فعال بودن تصاویر است که زمینه فعال بودن در دانش آموزان را ایجاد می کند. همچنین با تحلیل فعالیت های کتاب ضریب فعالیت محور بودن کتاب ۹/۰ به دست آمد که نشان از فعالیت محور بودن کتاب به گونه ای است که زمینه مناسبی را برای یادگیری مهیا می کند. ضریب درگیری ذهنی سوالات آخر فصل عدد ۶۶/۰ به دست آمد که حاکی از فعال بودن پرسش ها می باشد.

در تحلیل محتوا به روش کلوز می توان به سطح کتاب های آموزشی از نظر آموزشی بودن، خودآموز بودن و یا دشوار بودن آن برای خواننده پی برد. تایلر مبدع این روش معتقد بود که فرمول های خوانایی بسیار آسانتر از حد معمول مقیاس های خوانایی را تعیین کرده اند. او بر این باور بود که کلمات بهترین معیار اندازه گیری دشواری نیستند. تایلر استفاده از آزمون های حذف کردن تحت عنوان آزمون های

¹ Foster

بسته پاسخ را برای اندازه‌گیری فهم افراد از متن پیشنهاد نمود. این روش مبتنی بر این فرض است که افرادی بهتر می‌توانند کلمات اشتباه را تشخیص دهند که از توانایی خواندن بالاتری برخوردار باشند. تحلیل محتوا به دست اندر کاران و مؤلفان کتاب‌های درسی کمک می‌کند تا در هنگام تدوین، گزینش و انتخاب محتوای کتاب‌های درسی، دقت بیشتر نموده تا ضمن تسهیل یادگیری، زمینه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را فراهم آورند؛ در حقیقت، تحلیل محتوا کمک می‌کند تا مفاهیم، اصول، نگرش‌ها، باور‌ها و کلیه اجزای مطرح شده در قالب درس‌های کتاب، مورد بررسی علمی قرار گیرند. (یارمحمدیان، محمدحسین، 1381)

توجه به نیازهای فراگیران از مسائل انکار ناپذیر فرایند برنامه ریزی و آموزش است. لذا؛ با توجه به اهمیت و ضرورت مسئله مطرح شده، محقق در صدد آن است تا محتوای کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی را بر اساس سطح خوانایی کلوز بررسی نماید.

هدف اصلی

تحلیل محتوای کتاب مطالعات پایه ششم و بررسی تناسب محتوای آموزشی بر اساس شاخص خوانایی کلوز

اهداف جزئی

۱- تعیین سطح خوانایی کتاب در میان دانش‌آموزان دختر بر اساس شاخص خوانایی کلوز

۲- تعیین سطح خوانایی کتاب در میان دانش‌آموزان پسر بر اساس شاخص خوانایی کلوز

سوالات تحقیق

1- آیا سطح خوانایی کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم با قدرت خوانایی فراگیران مرتبط است؟

2- آیا یادگیری متن کتاب برای فراگیران همراه با فشار و استرس روانی است؟

3- آیا مطالب بدون کمک معلم قابل یادگیری برای فراگیران است؟

روش پژوهش

تحلیل محتوای تحقیق صورت گرفته از نوع توصیفی (پرداختن به ویژگی‌های محتوای آشکار کتاب درسی) است. روش آن، روش تحلیل محتوا بر اساس شاخص خوانایی کلوز است. برای عملی شدن روش کلوز، نیاز به سنجش سطح خوانایی فراگیران کلاس ششم بود که ابزار آن یک آزمون محقق ساخته با ۵۰ جای خالی از متون تدریس نشده کتاب بود که با انتخاب یک نمونه ۲۰ نفری (10 دانش‌آموز دختر و 10 دانش‌آموز پسر) از دانش‌آموزان مدرسه شهید احمدی روستای کروندان شهرستان دهگلان در دو نوبت پسرانه و دخترانه اطلاعات جمع‌آوری شد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از فرمول کلوز استفاده گردید. شاخص خوانایی کلوز و مراحل اجرا :

این روش توسط ویلسون تایلر در سال ۱۹۵۳ در دانشگاه ایلی نویز ارائه شد. هدف اصلی آن به عنوان یک رویکرد کل نگر و گشتالتی ارزیابی متون کتاب‌های درسی از نظر آموزش مستقل، فشار روانی و سطح آموزشی است (معروفی و همکاران، ۱۳۸۸، ص ۱۴۴). به عبارت بهتر با این روش می‌توان به سطح متون کتاب‌ها پی برد و مشخص کرد آیا مطالب بدون کمک معلم قابل یادگیری برای فراگیران

است؟ یا متن کتاب برای فراگیران دشوار بوده و یادگیری برای دانش آموزان همراه با فشار و استرس روانی است؟ (فضل الهی، ۱۳۸۹، ص ۸۵).

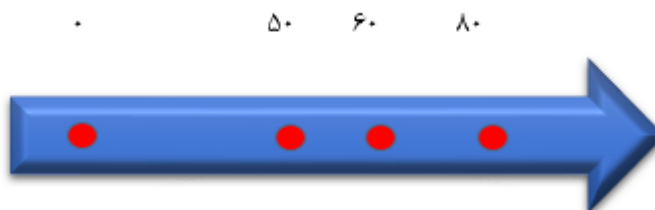
مراحل کار ارزیابی و تحلیل محتوا در این شاخص تابع فرایند زیر است:

- انتخاب چندین متن از قسمت هایی از کتاب که فراگیران هنوز آن را نخوانده اند و تدریس نشده است.
- نوشتن اولین جمله هر متن به صورت کامل و اولیه.
- خالی گذاشتن یک کلمه از هر پنج کلمه در متون انتخاب شده به صورت نقطه چین (تعداد جاهای خالی براساس میزان توانایی فراگیران می تواند از ۲۰، ۲۵، ۵۰، ۷۵، ۱۰۰ در نوسان باشد).
- توزیع متن های نقطه چین شده بین دانش آموزان و پر کردن جای خالی با کلمات مناسب.
- جمع آوری، تصحیح و نمره گذاری اوراق و تعیین درصد پاسخ های درست. در این روش نمرات با توجه به نوع پاسخ های مورد نیاز شامل شیوه تک گزینه ای (پر کردن جاهای خالی) و چند گزینه ای (انتخاب یک کلمه از میان چند گزینه برای تکمیل جای خالی) به شرح جدول زیر تفسیر می شوند.

جدول شماره ۱. تفسیر نمرات آزمون تک گزینه ای و چند گزینه ای

تک گزینه ای	چند گزینه ای	نتیجه
50 تا 60% و بالاتر	60 تا 80% و بالاتر	خود آموز (بدون معلم و کلاس)
35 تا 50%	50 تا 60%	آموزشی بودن
زیر 35 %	زیر 50 %	ایجاد ناکامی و استرس و فشار روانی

- نتیجه گیری از روی درصد نمرات با توجه به محور مقابل (برای آزمون چندگزینه ای)

بر اساس محور فوق، اگر میانگین پاسخ های صحیح بین 50-۰ درصد باشد می توان نتیجه گرفت که متن مورد نظر در سطح فشار روانی و ناامیدی است و فراگیران توان مطالعه و درک صحیح مطالب را ندارند. همچنین اگر میانگین پاسخ های صحیح بین 50-۶۰ درصد باشد متن مورد نظر در سطح آموزشی است و فراگیران قادر به درک مطالب با کمک معلم هستند و اگر میانگین پاسخ های صحیح بین ۶۰-۱۰۰ درصد باشد متن مورد نظر در سطح مستقل است و فراگیران بدون کمک معلم و دیگران قادر به یادگیری هستند.

تجزیه و تحلیل اطلاعات

سنجش قدرت خوانایی کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی بر اساس شاخص خوانایی کلوز^۲

برای ارزیابی سطح خوانایی و تصمیم گیری در این خصوص که کتاب مذکور در سطح کدامیک از موارد فشار روانی، آموزش مستقل و آموزش است ابتدا از بخش هایی که فراگیران هنوز نخوانده اند و در کلاس توسط معلم تدریس نشده بود به صورت تصادفی از متون کتاب تعیین شد؛ سپس از متون مذکور جملات اول آنها کامل نوشته شد و جملات بعدی از هر پنج کلمه یک کلمه حذف و به صورت نقطه چین طراحی شد به نحوی که مجموع جاهای خالی به ۵۰ رسید. پس از تکثیر در دو کلاس دخترانه و پسرانه که به صورت تصادفی ساده انتخاب شده بود بین ۲۰ نفر دانش آموز ششم ابتدایی توزیع و از آنان خواسته شد متن ها را مطالعه کرده و کلمات مناسب را در جاهای خالی بنویسند سپس برگه ها جمع آوری، تصحیح و نمرات استخراج شد. جداول زیر نمرات دانش آموزان را نشان می دهند.

جدول شماره 2. توزیع نمرات دانش آموزان دختر پایه ششم ابتدایی مورد تحقیق براساس فرمول کلوز

نمرات فراگیران دختر (X)	18	19	22	25	31	32	35	37	38	جمع کل نمرات
فراوانی F	1	1	1	1	2	1	1	1	1	10
FX	18	19	22	25	62	32	35	37	38	288

$$\frac{288}{10} \div 50 \times 100 = 57.6$$

$$\frac{\sum FX}{F} = \frac{288}{10} = 28.8$$

² Close Technique

جدول شماره 3. توزیع نمرات دانش آموزان پسر پایه ششم ابتدایی مورد تحقیق براساس فرمول کلوز

نمرات فراگیران پسر (X)	16	18	20	22	23	25	27	30	31	34	جمع کل نمرات
فراوانی F	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
FX	16	18	20	22	23	25	27	30	31	34	246

$$\frac{\sum FX}{F} = \frac{246}{10} = 24.6 \quad \text{و} \quad \frac{246}{10} \div 50 \times 100 = 49.2$$

جدول شماره 4. توزیع نمرات کل دانش آموزان پایه ششم ابتدایی مورد تحقیق براساس فرمول کلوز

نمرات کل فراگیران (X)	16	18	19	20	22	23	25	27	30	31	32	34	35	37	38	جمع کل نمرات
فراوانی F	1	2	1	1	2	1	2	1	1	3	1	1	1	1	1	20
FX	16	36	19	20	44	23	50	27	30	93	32	34	35	37	38	534

$$\frac{\sum FX}{F} = \frac{534}{20} = 26.7 \quad \text{و} \quad 26.7 \div 50 \times 100 = 53.4$$

سوالات آزمون برگرفته از محتوای درس 21 و 22 کتاب است که در زمان تحقیق از جانب معلم برای دانش آموزان تدریس نشده بود.

1. بین ما و کشورهای همسایه وجود دارد.
الف) سادگی (ب) هوشیاری (ج) شباهت هایی (د) کج خلقی هایی
2. مردم همه ی کشورهای همسایه ی ایران ارمنستان مسلمان هستند.
الف) مشکل (ب) به جز (ج) همزمان (د) به عنوان
3. در کشوری مانند افغانستان زبان فارسی است.
الف) رایج (ب) شبیه (ج) ساده (د) پخته
4. مردم کشورهای افغانستان و پاکستان به و ادبیات فارسی علاقه مندند.
الف) گوش (ب) هوش (ج) زبان (د) دانش
5. نوروز یکی از کهن ترین به جا مانده از دوران ایران باستان است.
الف) سالروز (ب) جشن های (ج) عزاداری های (د) ماجراهای
6. نوروز در کشورهای همسایه نیز ... گرفته می شود.
الف) عزاداری (ب) جشن (ج) خاطره (د) به یاد
7. در افغانستان سال رسمی با نوروز می شود.
الف) شروع (ب) تمام (ج) همراه (د) برگشت
8. در بعضی کشورهای دیگر نوروز آغاز فصل بهار جشن گرفته می شود.
الف) شبیه (ب) نه تنها (ج) مشکل (د) به عنوان
9. هنگام نوروز در ایران هفت سین می چینند.
الف) سخن (ب) شوخی (ج) سفره ی (د) شاخه
10. در کابل و مرزهای شمال افغانستان و برخی شهرهای پاکستان سفره ی هفت میوه رواج دارد.
الف) بوسیدن (ب) چیدن (ج) گفتن (د) سرودن
11. در جمهوری آذربایجان، روی سفره های آجیل می گذارند.
الف) مناسب (ب) نوروزی (ج) تازه (د) بادام
12. در ترکمنستان اجرای ورزشی و بازیهای مختلف و طبیعت گردی هنگام نورو رایج است.
الف) خاطره (ب) ختم (ج) مراسم (د) شیرینی
13. از آنجا که مردم کشورهای همسایه ی ما مسلمان هستند، مراسم و اعیاد دینی مانند عید فطر و عید قربان در همه ی این کشورها با برگزار می شود.
الف) شکوه (ب) جلوه (ج) خنده (د) قدرت
14. در دوره ای که مسلمانان در شکوفایی علم و فرهنگ زندگی می کردند، اروپاییان در عصر تاریکی به سر می بردند.
الف) تاریکی (ب) عصر (ج) شورش (د) شادی
15. به تدریج تغییر و تحولاتی در اروپا آمد و اروپاییان قدرتمند شدند.

- الف) شکل (ب) رنگ (ج) به وجود (د) به همراه
16. حدود چهار قرن پیش، تجارت و میان اروپاییان و مسلمانان گسترش یافته بود.
- الف) نفس (ب) خستگی (ج) قرض (د) داد و ستد
17. اروپاییان از طریق دریای مدیترانه و شمال آفریقا، نظیر شکر، قهوه، کاغذ، قطب نما، داروی گیاهی و ادویه را از مسلمانان خریداری می کردند.
- الف) محصولات (ب) خطی (ج) راهی (د) تکه ای
18. در این رفت و آمدها، علوم و مسلمانان مورد توجه آنها قرار می گرفت.
- الف) سنگ (ب) دین (ج) فنون (د) راه
19. اروپاییان کتابهای پزشکی اسلام و بسیاری کتابهای دیگر علوم اسلامی را به زبان خودشان ترجمه کردند و توانستند از این علوم استفاده کنند.
- الف) کار (ب) مشکلات (ج) جهان (د) کتب
20. به تدریج علوم و فنون مسلمانان به شیوه های به اروپا انتقال یافت.
- الف) سخت (ب) با اهمیت (ج) مختلف (د) برتر
21. تجارت موجب شد اروپاییان بیشتر شود.
- الف) دانش (ب) بیماری (ج) حسد (د) ثروت
22. شهر و شهرنشینی رشد کرد و شکل مردم را تغییر داد.
- الف) رفتار (ب) زندگی (ج) راه رفتن (د) احساس
23. به تدریج کارگاه های صنعتی یافت.
- الف) شروع (ب) مانده (ج) به راه (د) افزایش
24. اختراع دستگاه چاپ به گوتنبرگ و تلسکوپ به وسیله ی گالیله، نمونه هایی از اختراعات آن دوره است.
- الف) وسیله ی (ب) توسط (ج) شیوه ی (د) مانند
25. از بین علومی که در آن دوره بسیار مورد اروپاییان قرار گرفت، جغرافیا و ستاره شناسی (نجوم) بود.
- الف) خنده (ب) خشم (ج) علاقه (د) کنجکاوی
26. این دو علم به شناخت و راههای دریایی و تجارت کمک می کرد.
- الف) خانه ها (ب) سرزمین ها (ج) جاده ها (د) مسیرها
27. اروپاییان با اکتشافات جغرافیایی، را آغاز کردند.
- الف) خیانت (ب) چیستان (ج) استعمارگری (د) تمسخر
28. بشر امروز میداند که زمین است.
- الف) کروی (ب) دودی (ج) رنگی (د) برقی
29. او همه ی قاره ها و سرزمین های زمین را می شناسد.
- الف) ماه (ب) کره ی (ج) چرخش (د) نقطه ی
30. او می تواند به راحتی به همه جا کند.

- الف) پا (ب) داخل (ج) سفر (د) خوبی
31. اما چهارصد سال پیش چیزی نبود.
- الف) ممکن (ب) به صورت (ج) چنین (د) خوابی
32. انسانها از سایر مناطق کره ی زمین اندکی داشتند.
- الف) اطلاع (ب) راه (ج) باج (د) طلوع
33. در آن زمان اروپاییان از که جغرافیدانان مسلمان از جهان ترسیم کرده بودند، قطب نما و شیوه های کشتی سازی آنها استفاده کردند.
- الف) راه هایی (ب) چوب هایی (ج) نقشه هایی (د) گنج هایی
34. آنها توانستند کشتی های محکم تر و پرسرعت تری و در دریانوردی مهارت پیدا کنند.
- الف) بکوبند (ب) بسازند (ج) بروند (د) بخواهند
35. آنها به این فکر افتادند که سرزمین های را کشف کنند.
- الف) نوعی (ب) جدیدی (ج) بادی (د) آبی
36. آنها توانستند طی سالها با کشتی های متعدد، قاره ی آفریقا را بزنند.
- الف) رنگ (ب) دور (ج) آتش (د) شرکت
37. به شرق آسیا بروند و بعد آمریکا را نیز کشف کنند.
- الف) جای (ب) موج (ج) ملت (د) قاره ی
38. دریانوردان، سرزمین های جدید را می کردند،
- الف) کشف (ب) فهم (ج) عاقلی (د) صدا
39. راه برای هجوم قدرتمند اروپایی به آن سرزمین ها باز می شد.
- الف) کاخ های (ب) دولت های (ج) مسیرهای (د) کوه های
40. آنها این سرزمینها را میان خود می کردند.
- الف) ثروت (ب) دارایی (ج) تقسیم (د) سهم
41. ساکنان بومی آنها را می کشتند یا به صورت در می آوردند.
- الف) برده (ب) شیخ (ج) حیوان (د) سنگ
42. منابع و ثروتهای آنها را می کردند.
- الف) نگاه (ب) گریه (ج) غارت (د) ملک
43. بدین ترتیب استعمارگری شد.
- الف) شهر (ب) آباد (ج) مرکز (د) آغاز
44. از آن زمان تاکنون استعمارگران در دیگر از راههای مختلف نفوذ کرده اند
- الف) کشورهای (ب) نقطه های (ج) صحرای (د) قصرهای
45. آنها گاهی به سرزمین های حمله ی نظامی می کردند.
- الف) مثل (ب) دیگر (ج) فلزی (د) گیاهی

46. سپس گفته اند که هدفشان این کشورها است.
- الف) آتش زدن ب) خراب کردن ج) بردن د) آباد کردن
47. در حالی که هدف اصلی آنها غارت این کشورها است.
- الف) منابع ب) بازار ج) بهشت د) عشق
48. گاهی نیز سعی کرده اند از کشورهای دیگر بگیرند.
- الف) خاکی ب) جنگی ج) خرجی د) امتیازاتی
49. یا روابطی با آنها برقرار کنند که به خودشان باشد.
- الف) ضرر ب) نفع ج) همراه د) جهت
50. به عبارت دیگر در آن کشورها کنند.
- الف) خسته ب) نگاه ج) نفرت د) نفوذ

بحث و نتیجه گیری

داده های جدول شماره 4 نشان می دهد نمرات فراگیران مورد آزمون در تکمیل کردن ۵۰ جای خالی طراحی شده مطابق فرمول کلوز بین ۱۶ و ۳۸ بوده است میانگین نمرات آنان ۲۶/۷ از سقف نمره ۵۰ می باشد. مطابق جدول شماره ۲ و ۳ نمرات فراگیران دختر بین ۱۸ و ۳۸ بوده و برای فراگیران پسر بین ۱۶ و ۳۴ است. میانگین نمرات دانش آموزان دختر ۲۸/۸ است درحالیکه میانگین نمرات دانش آموزان پسر ۲۴/۶ می باشد.

تجزیه و تحلیل اطلاعات پس از تبدیل نمرات به نسبت ۱۰۰ برای قرار دادن در محور کلوز نشانگر این است که ۵۳/۴ درصد پاسخ های دانش آموزان درست بوده است؛ درصد پاسخ های صحیح فراگیران دختر ۵۷/۶ و فراگیران پسر ۴۹/۲ است که نشان از داشتن تفاوت سطح بین دو گروه است. بنابراین مطابق جدول شماره ۱ و محور کلوز، چون سطح پاسخ های صحیح دانش آموزان پسر زیر ۵۰ درصد می باشد می توان نتیجه گرفت که مطالب محتوای مورد ارزیابی در سطح استرس و فشار روانی بوده و سطح خوانایی آن برای کلاس ششم ابتدایی دشوار است.

مطابق جدول شماره ۱ سطح پاسخ های صحیح دانش آموزان دختر بین ۵۰-۶۰ درصد می باشد؛ می توان نتیجه گرفت که مطالب محتوای مورد ارزیابی در سطح آموزشی قرار دارد و برای تدریس توسط معلم مناسب می باشد. به طور کلی سطح پاسخ های صحیح کل دانش آموزان بین ۵۰-۶۰ درصد می باشد که می توان نتیجه گرفت مطالب محتوای مورد ارزیابی در سطح آموزشی قرار دارد و برای تدریس توسط معلم مناسب می باشد.

دانشگاه هرمزگان
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب

پیشنهادهای

- پیشنهاد می‌شود در تدوین کتاب درسی به دانش‌آموزان ساکن مناطق دوزبانه توجه شود و متناسب با قدرت خوانایی دانش‌آموزان این مناطق محتوای کتاب درسی تهیه و تنظیم گردد.
- پیشنهاد می‌شود برای دانش‌آموزان پسر مناطق دوزبانه زمان بیشتری از کلاس درس به تقویت دایره واژگان پرداخته شود.

منابع

1. یارمحمدیان، محمدحسین. (1381). اصول برنامه ریزی درسی. تهران: انتشارات یادواره کتاب.
2. گوازی، آرش. (1387). مطالعه تطبیقی - تحلیلی شیوه انتخاب و سازماندهی محتوای برنامه درسی مطالعات اجتماعی و آموزش شهروندی در مقطع آموزش ابتدایی ایران با سوئد، تربیت شهروند آینده. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، 7(25)، 11-48.
3. نصیری نیا، شهاب و شراره صادقی، 1396، تحلیل محتوای کتاب هدیه‌های آسمان پایه پنجم ابتدایی براساس تکنیک ویلیام رومی و حیطه شناختی بلوم، اولین همایش ملی علوم اجتماعی، علوم تربیتی، روانشناسی و امنیت اجتماعی، تهران، دانشگاه آل طه - معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کل استان البرز، www.civilica.com/Paper-SPES01-SPES01_121.Html
4. مرادی، سارینا و سعادت، سیمین نصراللهی، پریا و رستمی، اسرا، 1400، تحلیل محتوای کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی سال 1396، بر اساس روش ویلیام رومی، اولین کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت
5. معروفی، یحیی و یوسف زاده، محمد رضا. (۱۳۸۸). تحلیل محتوا در علوم انسانی (راهنمای عملی تحلیل کتابهای درسی). همدان: سپهر دانش.
6. یارمحمدیان، محمد حسین. (۱۳۷۷). اصول برنامه ریزی درسی، تهران، یادواره کتاب
7. فضل الهی قمشی سیف اله، و ملکی توانا منصوره. ۱۳۹۰، ارزیابی سنجش خوانایی کتاب علوم پایه سوم ابتدایی براساس فرم فرای، گانتیک، فلش، لافلین و کلوز، فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، سال ششم، شماره ۲۲، صفحات ۱۴۱-۱۶۲
8. Foster C. R (2002) Editorial treatment of education in the American press Cambridge Harvard university Press.

دانشگاه هرمزگان
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب

The evaluation and assessment of readability of Social Studies Textbooks Sixth grade in elementary school Based on Close's Technique

Sarina Moradi¹

Simin Saadat²

Paria Nasrollahi³

Zhila Ahmadi⁴

1. Student of Bachelor of Educational Science of Farhangian University of Kurdistan.

sarinamoradi1996@yahoo.com

2. Student of Bachelor of Educational Science of Farhangian University of Kurdistan.

siminsaadat.2@gmail.com

3. Student of Bachelor of Educational Science of Farhangian University of Kurdistan.

parianasrollahi1998@gmail.com

4. Student of Bachelor of Educational Science of Farhangian University of Kurdistan

zhila.ahmadi1378@gmail.com

Abstract

The textbook is an official reference cited to determine the content and curriculum and is a practice guide for all education agents. Due to the importance of the textbook in centralized educational systems such as our country's educational system, this study has evaluated and assessed the readability of the sixth grade elementary social studies textbook based on the Close index. The research method The statistical population of sixth in this research is descriptive and quantitative content analysis. grade elementary school students and a random sample consisting of 20 students of Shahid Ahmadi school in Karvandan village of Dehgolan city were selected for boys and girls in two rounds and for the level of readability of the social studies book based on the Close index, the researcher-made test was distributed among the students. The results indicate that the text of this book is educational for girl learners and is suitable for teaching by teachers but for boy learners, the content is stressful and not capable of independent learning.

Keywords: Content Analysis, Social Studies, Grade Elementary, Close's Technique